

CAECILIA.

ALGEMEEN MUZIKAAL TIJDSCHRIFT

VAN

NEDERLAND.

Binnenlandsche en Buitenlandsche Correspondenten:

De HH. J. G. BASTIAANS, C. F. BECKER, J. C. BOERS, F. BRENDEL, S. W. DEHN, J. A. VAN EYKEN, GUST. FLÜGEL, ALBERT HAHN, Prof. F. KÜHMSTEDT, J. C. LOBE, MATINO, PHILOKALES, C. F. PITSCH, A. G. RITTER, ALOYS SCHMITT, J. WIEGAND en vele anderen. *Redacteur:* Dr. F. C. KIST.

De GEABONNEERDEN zullen den eersten en vijftienden van iedere maand een nummer (minstens één vel druks) van dit Tijdschrift ontvangen. Afzonderlijke Nos. zijn niet verkrijgbaar.

Verhandelingen, Biographien, Boor- deelingen, Binnenlandsche en Buiten- landsche Berigten, Feuilleton en medede- ling van nieuw uitgekomen Muzijkwerken, zullen den inhoud van het Tijdschrift uitmaken.

Men ABONNEERT zich bij elken so- liden Boek- en Muzijkhandelaar en aan alle Postkantoren tegen den prijs van:

Geh. jaar f 6.00, franco per post f 7.00

Halfjaar. " 3.50, " " " " 4.00

Advertentien worden geplaatst tegen 20 Cents de regel en 35 Cents zegelgeld.

Met uitzondering van de gewone Cor- respondenten, zij de inzending franco onder adres van de Uitgevers of van den Boekh. J. NOORDENDORP te Amsterdam.

NECROLOG.

WILLEM CAMMENGA

werd den 25. Mei 1835 te Leeuwarden geboren. Zijn vader, horlogiemaker aldaar, den lust voor de Muzijk in zijn zontje opmerkende, gaf hem W. Leeuwes (onderwijzer der jeugd) tot meester, die hem in de eerste gronden van het Pianospel onderwees. Vervolgens werd hij in 1847 aan de leiding van den Heer R. R. E. Frank, Organist der Grootte Kerk te Leeuwarden, toevertrouwd, van wien hij eerst onderrigt in Piano- daarna in Orgel- spel genoot. Van dien tijd af begon de knaap meer en meer lust voor de Muzijk te gevoelen en eerst toen werd besloten dat hij zich geheel der Toonkunst zou wijden. Door zijnen grooten ijver en zijne vatbaarheid, door zijne snelle vorderingen en zijn goed karakter won hij de toegenegenheid zijns bekwamen meesters, die hem als leerling dan ook hoogschatte. Na vlijtige studie en goed onderwijs bragt hij het weldra zoo ver in het Orgelspel dat hij in staat was, bij afwezigheid van den Organist der Grootte Kerk, de Orgeldienst waar te nemen, en wel zóó, dat het ten genoeger der Gemeente strekte. In 1851 werd de nog slechts zestienjarige jongeling tot Organist van de Man- noniten-Kerk in zijne geboortestad benoemd, welken post hij ijverig waarnaam. Door zijne voortdurende vlij- tige oefening klom zijn vooruitgang als Organist meer en meer, en ook zijne liefde voor de Kunst tevens, zoodat hij niets vuriger wenschte dan zich naar Duitsch- land te begeven, om zich tot een degelijk Kunstenaar

te vormen en zich in Piano- en Orgelspel te volmaken. Het Conservatoire te Leipzig was de plaats zijner keuze, werwaarts hij zich in de lente van 1852 begaf, en waar hij de lessen van Prof. Moscheles, Bekker, Plädy, Richler, Hauptmann, Brendel en anderen allervlijtigste en met vrucht waarnaam. Om zich meer en meer tot Organist te bekwamen sloeg hij echter in het jaar 1854 den vroeger door verscheiden Neder- landsche jongelingen reeds betreden weg in, zich naar Dresden begevende, om daar van den Nestor der be- roemde Deutsche Organisten Johann Schneider, een hoogen trap in de Kunst des Orgelspels te kunnen bereiken, welke pogingen dan ook met den besten uitslag zijn bekroond geworden. In de maand October van het jaar 1854 keerde Cammenga naar zijne ouderlijke woning te Leeuwarden terug, werd in 't begin van 1855 tot Organist der Waalsche Kerk benoemd, dien post slechts tot Julij van datzelfde jaar bekleedende, om dien met de Organistplaats aan de Δ-Kerk te Groningen te verwisselen, welke hem alleen bij sollicitatie werd toegewezen. Dáár was Cammenga in de gele- genheid zijn talent als Componist en Orgel-Virtuoos ver- der te ontwikkelen. Spoedig kreeg hij lessen in de Mu- zijk en werden ze dagelijks talrijker. Met zijne weinige maar prachtige Orgel-Concerten wist hij zich meer en meer de sympathie van het aan een Duitsch klassiek Orgelspel nog weinig gewoon publiek en door zijne be- kwaamheden en zijn minzaam karakter de algemeene achting te verwerven, zoodat wij niet twijfelen of de nagedach- tenis van dien jeugdigen, diep gevoeligen mensch en waarachtigen Kunstenaar, die den 14. December 1857

eene schijnbaar herstelde ziekte op 't onverwachts werd ten grave geslept, zal nog lang in de harten van allen, die hem kenden en hoogachtten, blijven voortleven.

Van zijne Compositien zijn er geen gedrukt. Met hoogen lof wordt door een Kunstenaar van zijne voor gemengd Koor met Orgel geschreven 100e Psalm gewaagd, alsmede van verscheiden Liederen voor Alt en Sopraan, terwijl een Adagio voor Orgel, enige »Lieder ohne Worte» voor Piano en een onvoltooid arrangement der C-dur-Symphonie van Fr. Schubert voor Orgel onder zijne nagelaten manuscripten voorhanden zijn.

Dr. KIST.

BEOORDEELING.

W. A. Mozart van OTTO JAHN. Dritte Theil.

Professor Jahn zet zijne taak op eene uitstekende wijze voort. Sommigen zal zijne behandeling wat al te minitueus schijnen, naar ons gevoelen is Mozart dit dubbel waardig. Bij het verschijnen der twee eerste Deelen hebben wij ons, bij overvloed van stoffe, slechts tot de aanbeveling van dat schoone werk kunnen bepalen. Het genoegem om tot eene gedetailleerde beschouwing ook van dit Deel over te gaan, moeten wij ons, tot ons leedwezen, om dezelfde reden, onzeggem. De lezer vergenoege zich thans met den korten inhoud des derden Deels, waardoor zijn lust tot het lezen van het interessante, aleraanbevelingswaardige werk zelve zeker zal worden opgewekt. — Vierde Boek. Weenen. (1781—1791).

1.

Wolfgang's betrekking als aartsbisschoppelijk bediende. Zijn succes als Klavierspeler. Verbitte stemming jegens den Aartsbisschop. Wolfgang verlaat de aartsbisschoppelijke dienst. 's Vaders pogingen om Wolfgang in zijne betrekking te houden. Wolfgang's ontslag door den Graaf Arco.

2.

Onvergenoegeheid des vaders. Het tooneel te Weenen. Het Nationaal-Zangspel. *Die Berghnappen*, von Umlauf. Het personeel der Duitse Opera. Salieri's *Rauchfangkehrer*. Begin van *Belmont und Constanze* oder *die Entführung aus dem Serail*. Het staken van dat werk. Mozart tracht de plaats van Muzikonderwijzer bij de Prinses Elisabeth van Wurtemberg, de bruid van den Aarts Hertog Franz te bekomen. Muzikale wedstrijd tusschen Mozart en Clementi. De kamerdienaar Strack. Kamermuziek van Joseph II. Salieri als Opera-Componist. Zijne verhouding tot Mozart. Verjdelde hoop op eene vaste betrekking bij Prins Lichtenstein. Mozart als Muzikonderwijzer. *Die Entführung aus dem Serail* en derzelve succes.

3.

De tekst van de *Entführung aus dem Serail*. Wat Mozart van een Operatekst vorderde. Het Zangspel. De opgave, welke Mozart in de *Entführung* zocht op te lossen. De partij van Belmonte, Constanz, Osmin, Blondchen, Pedrillo. De ensemblestukken.

4.

Wolfgang's betrekking tot de familie Weber. Tot de familie Mesmer en Auernhammer. Wolfgang verlooft zich aan Constanze Weber en tracht dezen stap voor zijn

vader te regtvaardigen. Hoe of deze mededeeling werd opgenomen. Teleurgestelde toestand des bruidegoms. De barones van Waldstädten. De vader doet al 't mogelijke om zijne toestemming aan het huwelijk niet te geven. De bruiloft. Wolfgang's liefdesbetrokking volgens Rochlitz' voorstelling.

5.

De jeugdige huishouding. Betrekking der echtgenooten. Wolfgang's teederheid voor zijne ziekelijke vrouw. Wolfgang's huwelijksrouw verdacht. Zorgen om het bestaan. Ontstemming en plannen voor Konstreizen. 's Vaders ontevredenheid met deze plannen. Wolfgang wordt Keiz. Kamermusicus. Wordt op zijn verzoek als Kapelmeester aan de Stephanus-Kerk toegevoegd. Mozart als Klavierspeler. Als onderwijzer in de Theorie der Muziek. Zijn Concerten of Academien. Een Concert-Programma van het jaar 1783. Ondertekenaars van Mozart's Academien in het jaar 1784. In het jaar 1785. Bezoek van zijn vader. Mozart als Concertgever te Praag. De voorliefde van de eerste standen te Weenen voor Muziek. Mozart's deelneming aan Privaat-Concerten. Muziek uitvoeringen in Mozart's woning. Het uitgeven van Compositien. Voordeel daarvan voor den Componist. Een Poolsche Muzijkvriend. Misbruik van Mozart's onachtszaamheid, volgens Rochlitz' voorstelling. Mozart en de Theaterdirecteuren, volgens Rochlitz' voorstelling. Oeconomische uitkomsten van Mozart's verrigtingen. Huiselijke behoefte. Lasterzucht en afgunst vinden de reden daarvan in Mozart's slochten levenswandel. Verdediging van Mozart tegen liefdelooze beoordeeling. Mozart's liefhebberij van den dans. Zijne hartstogtelijke neiging voor het billardspel. Zijne neiging voor gestreekte dranken. Zijne liberaliteit. Zorgen voor de huishouding.

6.

Verbitting van den vader ten gevolge van Wolfgang's huwelijk. Bezoek in Salzburg met de jonge vrouw. Wolfgang redt Michael Haydn uit de verlegenheid zijne bezoldiging te verliezen. Terugreis naar Weenen. Leopold Mozart's bezoek in Weenen en zijne laatste levensdagen.

7.

Mozart's betrekking tot zijne schoonmoeder. Tot Aloysia Lange. Tot Josepha Hofer. Eene Aria met Obligato Klavier voor Nancy Storace. Ensemblestukken voor Bianchi's *Vilanelle rapita*. Andere inlegstukken. Het Lied »Ich möchte wohl der Kaiser sein.» Mozart schrijft voor Max Kirchgässner een Quintet voor de Harmonika. Voor Regina Strinasacchi eene Sonate voor Viool met Klavier. Verscheiden Concerten voor den Hoornist Leitgeb. Een Concert voor den Clarinetist Ant. Stadler. Mozart's betrekking tot de Italiaansche Zangers. Oordeel over Kunstgenooten. Mozart is niet afgunstig. Welwillendheid jegens jeugdige Kunstenaars. Benijders en verkleiners van zijn roem. Mozart's betrekking tot Jos. Haydn.

8.

Gezellige kringen, waarin Mozart verkeerde. De Gravin Thun. Het Greinersche huis. De gebroeders Martinez en Metastasio. De geheimraad v. Keesz. Mozart's Bijdragen tot de »künstlerisch-muzicale» onderhouding van het gezelschap. De familie v. Jacquin. De Aria »Mentre ti lascio o figlia» voor Gottfr. v. Jacquin. Kleine Compositien voor gezellige kringen. Het »Bande-Terzett.» Canons. De »musikalische Spatz.» Liederden.

9.

Gottfr. Baron von Swieten. Fredrik de Grootte en de Opera seria te Berlijn. Zijne Privaat-Concerten. Phil.